

588 అత్యున్నత న్యాయస్థానాల నివేదికలు [1997] 2

S.C.R.

రాయ్ బరేలీ క్షోయ గెరబుణ బ్ యకు

వర్యెస్

భోలా నఖ్ నీ గో మరీయ ఇతరులు

ఫిబ్రవరి 28, 1997

[కె.రఘునాథుని మరియు సుజాత వి.మనోహర్ న్యాయమూర్తులు ]

సర్వీస్ చట్టం:

తొలగేయ - బ్ యకులో క్షోయర్ - సంతకలను ఫోడో చేసినందుకు మరియు మోక్షలను విత్ ద్రా చేసినందుకు దుష్కరుణకు వల్లంబనట్లు అభియోగలు మోపబడడమే - విచారణ అధికారి అభియోగలు రుజువు అయినట్లు నిర్దేశించారు - క్షోయర్ అధికారి తొలగేయకు ఆదేశించింది - అక్షోయ్ లో ఉత్తేప సమర్థులబ డింది - నక్షోయను పను పరిశీలించడంపై రిట్ పరిధిలో పక్షాక్షోయ ఉత్తేపలను రద్దు చేసింది - నిర్ణయించారు , మోదటి అక్షోయ్ క్షోయగా నక్షోయను పరిశీలించడంలో పక్షాక్షోయ పొరపాటు చేసింది - నక్షోయ సమక్షోయ అనేది అక్షోయ్ అధికారిగా యోగ్యత ఆధారంగా కోసను పరిశీలించడంతో సమానం కాదు - పక్షాక్షోయ రక్షోయగంలోని ఆక్షోయ్ 226 కింద జరిగే విచారణలో అక్షోయ్ అధికారిగా వక్షోయరీయదు , కానీ స్పష్టమైన అన్యాయం లేదా సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘనకు దారితీసే చట్టంలోని లోపాలు లేదా విధానపరమైన లోపాలను సరిచేయడానికి నక్షోయ సమక్షోయపరిమితుల్లో అధికారాన్ని ఉపయోగిస్తుంది - వక్షోయ కేసులో అటువంటి లోపాలు సూచించ బడలేదు లేదా అ తరపున ఎటువంటి నిర్ధారణను హైకోర్టు నమోదు చేయలేదు - హైకోర్టు ఉత్తర్వు రద్దు చేయబడింది ; నక్షోయ సమక్షోయ భారత రక్షోయగం , 1950 - అధికరణ 226.

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి : సివిల్ అక్షోయ్ నం. 1826 ఆఫ్ 1997.

డబ్ల్యు.పీ.నం.10200 ఒఫ్ 1990 లో అలహాబాద్ హైకోర్టు 19.4.96 నటి తీర్పు మరియు ఉత్తేవలనుంచి .

అల్ఖా అహ్మద్ , అదనపు సూపీరియర్ జనరల్ మరియు బి. వాణిచర్లది అప్పీలుదారు తరపున.

యోగేశ్వర్ వెహూచ్ , శ్రీమతి రచనా గుప్తామరియు పి. కె. బజాజ్ ప్రతివాదుల తరపున.

కోర్టు ఈ కింది ఉత్తేవలను వెలువరిచింది :

అనుమతి ముజూరు చేశారు . ఇరు పక్షాల గౌరవ న్యాయవాదులను వినాల .

రిట్ పిటిషన్ నంబర్ 10200/90లో అలహాబాద్ హైకోర్టు సీంగిల్ జడ్జి 1996 ఏప్రిల్ 19న ఇచ్చిన తీర్పునుండి ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్ తలెత్తుతుంది .

అప్పీలుదారు బీయాకులో కోర్టుయర్ మరియు కౌన్సిల్ గా పనిచేసిన సమయంలో హద్దుల ఖాతాదారుల బీయాకు రికార్డుల మరియు సంతకాలను ఫోటో చేయడం ద్వారా వివిధ ఖాతాదారుల హద్దుల ఖాతాలనుంచి వేరొచ్చి తేడీల్లో రూ.28,500 మాత్రమే మోసపూరితంగా విత్ డ్రా చేసినట్లు ఆరోపణలు వచ్చాయి. అతనిపై ఛార్జీషీట్ జారీ చేయబడింది , దానికి వెతివచీ తన సమాధానం ఇచ్చారు . విచారణ జరపగా అందులో ఆయన వాల్గనలేడు . విచారణను ఎకపక్షంగా నిర్వహించారు . ఆ తరువాత సాక్షులను క్షణంగా పరిశీలించిన విచారణాధికారి సంతకాలను ఫోటో చేసినందుకు మరియు మోసపూరితంగా మాత్రమే విత్ డ్రా చేసినందుకు వెతివచీ దుష్టులకు వాల్గనట్లు నిర్ధారణలను నమోదు చేశారు . అందుకు అనుగుణంగా ఆయన తన నివేదికను సమర్పించారు . 1989 ఏప్రిల్ 17న కేడుశిక్షణా అధికారి అతనిపై తొలగింపు శిక్ష ఎందుకు విధిచకూడదో కారణం చూపాలని నోటీసు ఇచ్చింది . 1990 ఏప్రిల్ 11న వెతివచీ తన సమాధానాన్ని సమర్పించారు . దానిని పరిగణనలోకి తీసుకున్న కేడుశిక్షణా అధికారి ఆ వెతివచీ సర్వేను నుంచి తొలగిస్తూ శిక్ష

విధియేయి . అక్షయిలో , బోధ మతతు రికరడు పరిగణనలోకి తీసుకుంది మరియు మోహిచిని సరేసు నుండి తొలగించిన ఉత్తర్వును ధృవీకరియియి . ఆ తర్వాత మోహిచి ప్లాకార్డు రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు . గౌరవ న్యాయమూర్తి ఈ విషయం యొక్క యోగ్యతలోకి వెళ్లి , ఆరోపణలు నిరూపించబడలేదని కనుగొన్నారు. చివరికి , సరేసు నుంచి తొలగింపు శిక్షను రద్దు చేశారు. అందువల్ల , ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్.

అదనపు నాలిసిటర్ జనరల్ శ్రీ అక్షయి అవ్చన్ , న్యాయమూర్తి అనుసరియిన విధానం చట్టపరంగా సరైనది కనుచి వాచిారు . వాశిశిరఖిక వివరాలు చట్ట కియి న్యాయనికేమానికి మోహిచిను పరిషీకరం అందుబాటులో ఉన్దున రిట్ పిటిషన్ కూడా నికేషించదగినది కను . అందువల్ల, గౌరవ సింగిల్ జజి యాకక ఉత్తయి చట్టపరమైన పొరపాటుతో కలుషితమైనది. విచారణ నిర్వహించడంలో విచారణ అధికారి తీసుకున్న అన్ని చర్యలు చట్టానికి అనుగుణంగా లేవని ప్రతివాది తరపున గౌరవ సినియర్ న్యాయవాది శ్రీ యోగేశ్వర్ ప్రసాద్ వాదించారు. మొత్తాల విత్ డెరకు తానే బాధ్యత వహిస్తానని బ్రాంచ్ మేనేజర్ ఒక లేఖలో అంగీకరించారు ; ప్రతివాదిని బలిపశువుగా చేశారు ; విచారణలో చేతివ్రాత నిపణడిని విచారించలేదు , అందువల్ల, ప్రతివాది ఖాతరుల సంతకాలను ఖాతీ చేసి మోహిచిని విత్ డెరచేశారని చూపియడనికి ఆమోదయోగ్యమైన ఆధారాలు లేవు . నక్షిని విలివియి కెరన్ ఎగ్జినిషన్ చేయాలని ఆయన చేసిన దరఖాత సహజ న్యాయ సూతరలను ఉల్లంఘిస్తూ తిరస్కరించబడింది. అందువల్ల మోహిచిపై అభియోగాలు సందేహానికి అతీతముగా నిరూపించబడలేదని హైకోర్టు తీర్పు ఇవ్వడంలో సరైనది.

సంబంధిత వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే , పరిశీలన కోసం తలెత్తే ఏకైక ప్రశ్న ఏమిటంటే హైకోర్టు యొక్క నిర్ధారణ చట్టపరంగా సరైనదేనా ? అప్పిలుదారు ద్వారా అవసరమైన కేడుశిక్షణా నియమాల కియి విధానపరమైన చరయి వాచియడంలో వివరం లేదు . విచారణ ముగిసి, నివేదిక సమరేవియిన తరవత , కేడుశిక్షణా అధిలీ మోహిచిత శిక్షణ కారణం చూపాలని నోటీసు ఇచ్చింది మరియు మోహిచి తన వివరణను కూడా సమరేవియారు . నివేదిక మరియు జవాబును

పరిశీలించిన తరువాత , తొలగింపు శిక్షను క్రమశిక్షణా అధిచరీ విధించింది , దీనికి వ్యతిరేకంగా అప్పీల్ దాఖలు చేయబడింది. ఆ దశలో , సాక్షులను కొత్తగా పిలిపించాలని ఆయన దరఖాస్తు చేశారు. ఆ దరఖాస్తును అప్పీలేట్ అధారిటీ కొట్టివేసింది. ఆ ఉత్తర్వు కూడా అంతిమం అయ్యేయడంకు అనుమతించబడింది. అప్షేల్ ను బోర్డ కలెజేసి యి .

ఈ పరిస్థితుల లో , ప్రశ్న తలెత్తుతుంది: ప్లైకరొట్ న క్షేధులను గ్రహించడం మరియు న క్షేధులను పరిశీలించిన విధానాన్ని మరియు దళి తరపున నిర్ధారణను నమోదు చేయడం చట్టపరంగా సర్వనదేనా? న్యాయ సమీక్ష అనేది అప్షేలేట్ అధారిటీగా యోగ్యత ఆధారంగా కేసును పరిష్కరించడంతో సమానం కలు . ప్లైకరొట్, అధికరణ 226 కియ విచారణలో అప్షేలేట్ అధారిటీగా వ్యవహరించదు , కళి స్పష్టమైన అన్యాయం లేదా సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘనకు దారితీసే చట్టం యొక్క లోపాలు లేదా విధానపరమైన లోపాలను సరిచేయడానికి న్యాయ సమీక్ష పరిమితుల లోపల పనిచేస్తుంది. ఈ కేసులో అలాంటి లోపాలు సూచించ బడలేదు లేదా అ తరపున హైకోర్టు ఎటువంటి నిర్ధారణను నమోదు చేయలేదు. మరొక ప్లైకరొట్ న క్షేధులను మాదటి అప్షేల్ కరొట్ లాగా పరిశీలించి , విచారణ అధికరీ నమోదు చేసిన మరియు కేడుశిక్షణా అధారిటీ ఆమోదించిం న వాస్తవం యొక్క నిర్ధారణను రద్దు చేసింది . ఈ పరిస్థితులలో ప్లైకరొట్ మాదటి అప్షేలేట్ కరొట్ గా చేసిన విధంగా న క్షేధులను పరిశీలించే ప్రశ్నపూర్తిగా చట్టవిరుద్ధం మరియు సమర్థించబడదు.

తదనుగుణంగా , మేము హైకోర్టు ఉత్తర్వులను రద్దు చేసి , అప్పీలును అనుమతిస్తాము. తత్ఫలితంగా , తొలగింపు ఉత్తర్వు సమర్థించబడుతుంది. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.